

DOFs Naturpolitik i Praksis

- *en elektronisk ståbi for kommunale ambassadører i Vestsjælland*

DOF-Vestsjælland
Maj 2007

Senest revideret: 25.05.07

Indhold:

[Ståbien, baggrunden for den- og sådan bruges den](#)

[Hvad skal ambassadørerne især være opmærksomme på?](#)

[Hvad skal ske, hvis en afgørelse er til fuglenes ugunst?](#)

Sagstyper:

Afgørelser efter Naturbeskyttelsesloven

- [tilladelser efter §3 \(søer, moser, vandløb, enge, overdrev, heder\)](#)
- [dispensationer fra bygge- og beskyttelseslinier \(skove, søer, vandløb, strande\)](#)

Afgørelser efter planlovgivningen

- [kommuneplaner](#)
- [lokalplaner](#)
- [zonelovstilladelser](#)

[Afgørelser efter vandløbsloven](#)

[Afgørelser efter råstoflovgivningen](#)

[Afgørelser efter Miljøbeskyttelsesloven \(kapitel V-godkendelser\)](#)

[Afgørelser efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug](#)

[Afgørelser efter Museumsloven om sten- og jorddiger m.v.](#)

[Særligt om Natura 2000-områder/Miljømålsloven](#) (ej af betydning i Ringsted og Holbæk kommuner!)

[Referencer/lovgivning](#)

Ståbien og baggrunden for den

Denne elektroniske ståbi er udviklet af DOFs lokalafdeling i Vestsjælland og tjener primært til at hjælpe lokalafdelingens 'ambassadører' i de enkelte kommuner til at varetage deres hverv som lokalafdelingens øjne og øren i kommunen. Den giver således links til al relevant baggrundsmateriale om naturbeskyttelse, herunder til lovgivning og vejledninger.

DOF som landsdækkende forening og DOF-Vestsjælland er klageberettiget i hht. en række afgørelser i medfør af Naturbeskyttelsesloven. Det gælder således alle de generelle beskyttelsesbestemmelser vedr. vådområder som vandløb, søer og moser samt enge, strandenge og heder (sten- og jorddiger er i dag beskyttet efter museumslovens bestemmelser). Hertil kommer afgørelser efter strand-, sø- og skovbeskyttelseslinierne samt visse afgørelser vedr. offentlighedens adgang.

Endvidere kan lokalafdelingen komme med indsigelser til forslag til lokal- og kommuneplaner samt klage over landzoneafgørelser.

Endelig er det i visse tilfælde muligt at påklage afgørelser efter Råstofloven, Vandløbsloven og Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 vedr. særligt forurenende virksomhed samt den nye lov om husdyrhold.

Det fremgår af den klagevejledning, som enhver afgørelse er ledsaget af, hvem der kan klage. Såfremt kredsen af klageberettigede er afgrænset til at være landsdækkende foreninger, er det kun DOFs hovedforening, der kan klage.

Ambassadørerne modtager nu alle de afgørelser og planer på natur- og miljøområdet, som træffes/fremlægges af kommunerne og de statslige miljøcentre, og af afsnittet '[Hvad skal ske, hvis en afgørelse er til fuglenes ugunst?](#)' fremgår det, hvorledes ambassadører skal forholde sig, hvis en afgørelse eller plan bør påklages.

Der er tale om et meget bredt register af afgørelser og planer, der spænder lige fra zonetilladelser for carporte på landet til afvanding af søer og moser, og ambassadørerne har brug for at kunne sortere i disse, så de væsentligste prioriteres.

Ståbien er bygget således op, at den indledningsvis beskriver, [hvad det er vigtigt, at ambassadørerne især lægger mærke](#) til i de afgørelser og planer, som tikker ind. Der henvises til vigtigt baggrundsmateriale såsom DOFs natursyn og –politik, og ambassadørerne behøver principielt kun gæste dette afsnit og dets baggrundsmateriale én gang for alle, idet lokalafdelingen vil gøre opmærksom på, hvis der skulle komme tilføjelser eller ændringer.

Herefter følger som nævnt en kort [instruktion i, hvorledes ambassadøren skal forholde sig, dersom en afgørelse eller plan skønnes at være til ugunst for fuglelivet.](#)

Resten af afsnittene relaterer sig til de enkelte sags- og plantyper, og det er her meningen, at ambassadøren kan klikke sig ind til mere information om lovgrundlag m.v., således at de enkelte afsnit kan bruges i forbindelse med vurdering af konkrete sager.

Modtages således en afgørelse vedr. Naturbeskyttelseslovens §3, klikkes ind på dette i [indholdsfortegnelsen](#), og hvorefter den nødvendige information dukker op – herunder referencer til lovgivning etc.

Det er tanken, at disse afsnit med tiden vil blive udbygget med *konkrete eksempler* på afgørelser, som gør det tydeligere, hvad det er, ambassadørerne skal holde øje med, og ambassadørerne opfordres til at maile sådanne gode eksempler til lokalafdelingens fredningsudvalg.

I afsnittet '[Referencer/Lovgivning](#)' er alle anvendte links (+ lidt flere) samlet op, og man vil her kunne finde links til f.eks. al relevant lovgivning, vigtige sider på DOFs hjemmeside og relevant information på Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside, samt kortmateriale (f.eks. Miljøportalens kort med arealinformationer, herunder informationer om afgrænsning af fredede områder, naturbeskyttelsesområder og kortlagte søer, moser og vandløb m.v., der er omfattet af generelle beskyttelsesbestemmelser).

Alle links til lovgivning går til den officielle danske lovdatabase, www.retsinfo.dk, og dersom en given lov eller bekendtgørelse er forældet (erstattet af en ny), vil loven eller bekendtgørelsen komme frem med grøn baggrund og en oplysning om, at det pågældende dokument er 'historisk', idet der samtidig vil være link til senere ændringer.

Mere om klagemuligheder:

[Naturklagenævnets hjemmeside \(klageregler, væsentlige hensyn m.v.\):](#)

Hvad skal ambassadørerne især være opmærksomme på?

Som 'ambassadør' for DOF i et lokalområde er det som udgangspunkt vigtigt at sætte sig ind i DOFs natursyn og naturpolitik, som den er vedtaget af DOFs øverste myndighed, Repræsentantskabet (senest i november 2005).

Her findes DOFs synspunkter på mange naturbeskyttelsesforhold gengivet, og natursynet bygger på fire elementer, som skal sikres:

- Mangfoldighed
- Dynamik
- Oprindelighed
- Oplevelsesmuligheder

Natursynet er suppleret med sigtelinier (mål, som vi går efter) inden for områderne:

- Natur
- Levesteder og lokaliteter
- Landbrug
- Skovbrug
- Fiskeri
- Rekreativ udnyttelse af naturen
- Information og kontrol

Netop spørgsmålet mangfoldighed følges op i en samtidig rapport fra DOFs naturpolitiske udvalg, 'Fugleperspektiv på Landdistriktsprogrammet', som gennemgår status og beskyttelsesbehov for samtlige 'listede' (dvs. truede) ynglefuglearter i Danmark. Dersom mangfoldigheden skal sikres, er det specielt vigtigt at beskytte de mest truede arter, og rapporten når frem til, at der er fem forhold, der er vigtige at sikre i landskabet, dersom de generelt mest truede fuglearter skal sikres en gunstig bevaringsstatus, nemlig:

- Mere vand (højere grundvandsstand)
- Mere vedvarende græs (der græsses)
- Mere dødt ved
- Større sammenhæng mellem naturområder
- Mere ro/bedre formidling og adgang på fuglenes vilkår.

Ambassadørerne skal således ved første screening af afgørelser og planer iagttage, om et eller flere af disse forhold hæmmes ved den pågældende afgørelse eller plan. Er det tilfældet, er der en god grund til at gå mere i dybden.

Nedenfor opridses mere detaljeret, hvorledes DOF-Vestsjællands bestyrelse har besluttet at forholde sig til konkrete sager af forskellig art, idet nedenstående retningslinier anbefales som en rettesnor:

- a) Lokalfdelingen bør som udgangspunkt gøre indsigelse overfor alle afgørelser og planer, hvor der kan dokumenteres en konkret, entydig og negativ påvirkning af dokumenterede fugleforekomster, herunder en negativ påvirkning af oplevelsesmulighederne i lokalområdet (dvs. hvor vi har specifikt kendskab til fuglelivet på en given lokalitet, og det forekommer åbenlyst, at dette fugleliv vil blive påvirket negativt, såfremt en bestemt tilladelse eller dispensation meddeles).

Eksempel: Tilladelse til opfyldning af et vandhul bør påklages, såfremt vi kan dokumentere forekomst af blot en Grønbenet Rørhøne.

Såfremt en afgørelse eller plan blot vil føre til *en ændret sammensætning af fuglelivet* på en lokalitet, må det bero på en konkret vurdering, om denne ændring er ønskelig, idet det da tillægges betydning, om den eller de fuglearter, der begunstiges, må anses for mere truede eller sårbare end den eller dem, der fortrænges ('Fugleleksikonet' på DOFs hjemmeside indeholder detaljerede informationer om de enkelte arters beskyttelses- og trusselsbillede, og et oversigts-bilag med de samme informationer er under forberedelse til denne ståbi. Indtil da kan det tilsvarende, men ikke-ajourførte bilag til 'Fugleperspektiv på Landdistriktsprogrammet' (DOF, november 2005) anvendes). *Eksempel: Tilladelse til etablering af vandhul på våd bekkasin-eng bør påklages, hvis indgrebet vil medføre, at Bekkasinen forsvinder - også selv om vi får en Grønbenet Rørhøne i bytte...*

- b) Som a), men tillige også alle sager, hvor det kan *sandsynliggøres* (og altså ikke nødvendigvis dokumenteres), at der vil ske en negativ påvirkning af fuglearter, der er omfattet af de nationale rød- eller gul-lister og/eller bilag I på EFs Fuglebsekkelsesdirektiv og/eller som har såkaldt 'SPEC'-status i BirdLife Internationals status for europæiske fuglearter og/eller er optaget som 'DATSY-art' i DOFs projekt om truede og sjældne danske ynglefugle (se DOFs fugleleksikon eller ovennævnte bilag).
- c) Myndighederne har haft en stigende tilbøjelighed til at meddele tilladelse til sløjfning af småbiotoper på vilkår, at der etableres en erstatningsbiotop. Lokalafdelingen bør som udgangspunkt stille visse minimumskrav til sådanne erstatningsbiotoper. [I bilaget til dette opslag](#) gennemgås en række forhold, som bør iagttages i f.m. erstatningsbiotoper.

I f.m. afgørelser og planer indenfor Natura 2000-områder (dvs. områder, omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, Habitatdirektivet og/eller Ramsar-konventionen) bør opmærksomheden skærpes i f.t. de særlige regler og hensyn, der gælder her. [Se nærmere i afsnittet om Natura-2000-områder.](#)

Undtagelser

Det bør i særlige tilfælde kunne accepteres, at visse fuglearter fortrænges til fordel for sikring af f.eks. truede naturtyper eller kulturspor samt botaniske forekomster eller padder. I konkrete sager træffes beslutning efter samråd med f.eks. DN eller eksperter på området. *Eksempel: Rydning af Nattergale-pilekrat til fordel for bevarelse af orkidé-bestand bør accepteres.*

Administrationsgrundlagets anvendelse

Administrationsgrundlaget er alene tænkt som en hjælp/rettesnor for ambassadører, lokalafdelingens fredningsudvalg og formanden i f.m. administration af indkomne sager. Bestyrelsen kan til enhver tid træffe beslutninger, der går ud over eller på tværs af grundlaget, såfremt særlige grunde taler herfor.

Grundlaget indebærer, at lokalafdelingen som udgangspunkt ikke gør indsigelse overfor afgørelser og planer, der alene kan have betydning for landskabelige forhold eller ikke-dokumenterede fugleforekomster uden for internationale beskyttelsesområder.

Vedr. erstatningsbiotoper:

Med udgangspunkt i en konkret sag vedr. tilladelse til opfyldning af vandhul med etablering af erstatningsbiotop som vilkår, har DOF-Vestsjælland opstillet nedenstående retningslinier for, hvornår og i hvilket omfang erstatningsbiotoper reelt kan siges at "erstatte" de biotoper, der tillades sløjfet. Hvis dette *ikke* er tilfældet, bør det overvejes at påklage afgørelsen, dersom kriterierne for at påklage tilladelsen til sløjfning af den oprindelige biotop er opfyldt (dvs. at der *enten* er dokumenterede forekomster af fugle, for hvem sløjfningen vil være til ugunst *og/eller* overvejende sandsynlighed for, at sløjfningen vil være til ugunst for én eller flere 'listede' arter):

Redegørelse:

I den konkrete sag, der daterer sig tilbage til 2001 og som angik opfyldning af et vandhul og etablering af erstatningslokalitet på en anden ejendom, meddeltes tilladelse til sløjfning af et vandhul (tidligere mergelgrav) på 130 m², beliggende i agerland som sidste led i en kæde af seks mindre vådområder og i umiddelbar nærhed af to tørre, træbevoksede biotoper samt sammenhængende skovarealer.

Erstatningsbiotopen tillodes etableret i en afstand af 1.500 meter (hvilket åbenbart var den konkrete fortolkning af vilkåret om, at "erstatningssøen så vidt muligt skal placeres højst 1000 meter fra den eksisterende sø") og med en beliggenhed midt i en skov.

DOF-Vestsjælland besad ikke konkret kendskab til hverken det af sagen omhandlede vandhul eller karakteren af det område, hvor erstatningsbiotopen tillodes placeret, og kunne følgelig ikke anfægte, at der sikkert havde været gode grunde til at vælge denne fremgangsmåde, men lokalafdelingen benyttede lejligheden til at drøfte de principielle problemstillinger, sagen rejste.

De hovedspørgsmål, der trænger sig på, er:

- Tilladelse til sløjfning af biotoper med vilkår om erstatningsbiotop bør være en nødløsning, snarere end administrativ praksis. Det kan næppe være i overensstemmelse med lovens intentioner om også opretholdelse af en vis autenticitet i landskabet, at unikke småbiotoper blot kan "erstattes" af andre (jf. i øvrigt også vejledningen i administration af NBL, hvorefter §3 udtrykker "en generel samfundsmæssig interesse i, at de beskyttede naturtyper opretholdes", ligesom vejledningen har et særligt afsnit om netop vigtigheden af at beskytte de små biotoper ikke mindst ud fra en spredningsøkologisk synsvinkel – [se evt. afsnittet her i ståbien om NBL's §3](#))
- Evt. tilladelse til sløjfning bør være baseret på et nøjere kendskab til, hvad det rent faktisk er, der tillades sløjfet. Ansøger bør således pålægges at tilvejebringe uvildig undersøgelse af sammensætning af dyre- og planteliv samt spredningsøkologisk funktion, baseret på minimum ét års tilbagevendende studier, således at det konkret kan vurderes, om unikke arter antastes, og således at eventuel erstatningsbiotop kan designes og indplaceres på en måde, der gør den til en reel erstatning.

- En erstatningsbiotop bør som minimum etableres i samme arealtype, som den, den erstatter, og med samme spredningsøkologiske funktion. I eksempelsagen må det sløjfede vandhul antages at have haft en spredningsøkologisk funktion for ferskvandsafhængige dyr som padder og en række insekter (og dermed også højere dyreliv som ikke mindst fugle!), ligesom dets udyrkede randarealer må antages at have haft tilsvarende spredningsøkologiske funktioner i f.t. tørbundsarter af såvel planter som dyr.
- Der bør fastsættes en maksimumsafstand mellem erstatningsbiotopen og den biotop, den skal erstatte, som gør erstatningen reel. (I eksempelsagen var der et vilkår om max 1000 meter og en faktisk afstand på 1500 meter. Begge afstande gør det illusorisk at tale om "erstatning").
- Vilkår om erstatningsbiotoper bør indebære, at der skal have etableret sig et naturligt plante og dyreliv i den nye biotop, førend den oprindelige kan tillades sløjfet. (I modsat fald vil det dels være illusorisk at tale om en erstatning, dels vil den nye biotop ikke være omfattet af naturbeskyttelseslovens beskyttelsesbestemmelser, førend det naturlige plante- og dyreliv har indfundet sig, og den til enhver tid værende ejer kan formelt set og uden myndighedens indblanding sløjfe den indtil da).

Hvad skal ske, hvis en afgørelse er til fuglenes ugunst?

Dersom en afgørelse eller plan skønnes at være til ugunst for fuglelivet (se afsnittet '[Hvad skal ambassadørerne især være opmærksomme på?](#)') skal ambassadøren gøre følgende:

1. Check *tidspunktet for klagefristens udløb*. Det er meget vigtigt at overholde fristerne, da klagemyndigheden så godt som aldrig vil kunne tage en sag under behandling efter klagefristens udløb. Ansøger vil som udgangspunkt blive orienteret ved klagefristens udløb om, at det ansøgte nu frit kan gennemføres (dersom der ikke er indkommet klager), og det kan udløse anseelige erstatningskrav, dersom en afgørelse omgøres efter dette tidspunkt (ligesom det vil være i strid med retsopfattelsen, hvis en lovlig afgørelse omgøres).
2. Alt afhængig af tidsfristen orienteres DOF-Vestsjællands fredningsudvalg og/eller formanden om sagen, idet ambassadøren redegør for, hvorfor denne mener, at sagen bør påklages. Fredningsudvalget og formanden nås lettest ved blot at maile på den særlige 'DOF-adresse', som er oprettet for hver kommune (se adresserne nedenfor). Alle mails, der sendes til denne adresse, tilgår automatisk fredningsudvalget og formanden (som således i princippet allerede kender sagen, men som ikke kan forventes at have sat sig grundigt ind i den, da det netop er ambassadørernes opgave).

Hvis fristen er meget kort, og/eller der er principielle spørgsmål af videregående karakter i sagen, kan også DOFs fredningskonsulent i fuglenes hus kontaktes (Knud Flensted, e-mail knud.flensted@dof.dk).

3. Klager til Naturklagenævnet skal ledsages af et gebyr, som skal udredes af lokalafdelingens økonomi. Gebyret tilbagebetales, hvis DOF får helt eller delvis medhold i sin klage. Klagen skal formelt indsendes af lokalafdelingen med underskrift fra dennes formand, hvorfor lokalbestyrelsen formelt overtager sagsbehandlingen, når ambassadøren har redegjort for sine synspunkter, men ambassadørerne opfordres til at følge sagsgangen så langt han/hun orker.

Vigtige referencer m.v.

[Naturklagenævnets hjemmeside \(klageregler, væsentlige hensyn m.v.\):](#)

Der findes en [Bekendtgørelse om gebyr for indbringelse af klager for Naturklagenævnet](#).

De særlige DOF-emailadresser for de vestsjællandske kommuner er følgende:

Slagelse: slagelse@dof.dk

Sorø: soroe@dof.dk

Ringsted: ringsted@dof.dk

Kalundborg: kalundborg@dof.dk

Holbæk: holbaek@dof.dk

Odsherred: odsherred@dof.dk

Afgørelser efter Naturbeskyttelsesloven

- tilladelser efter §3 (søer, moser, vandløb, enge, overdrev, heder)

Ifølge NBL's §3 må der ikke foretages ændringer i tilstanden i følgende naturtyper:

- Naturlige søer > 100 m² (hvor der med 'naturlige' menes, at der skal have indfundet sig et naturligt plante- og dyreliv – de må altså godt være 'kunstigt' skabt som f.eks. mergel- og tørvegrave eller grusgravssøer).
- Vandløb, der er udpeget som beskyttede (burde bl.a. kunne ses på [Miljøportalens kort med arealdata](#), men p.t. (medio maj 2007) synes der at være problemer hermed)
- Følgende naturtyper, når de enkeltvis eller tilsammen eller sammen med naturlige søer er >2.500 m²:
 - Heder
 - Moser og lignende (dvs. også moser, der ikke har et egentligt tørvelag)
 - Strandenge og strandsumpe
 - Ferske enge
 - Biologiske overdrev (dvs. overdrev, hvor der findes en for overdrev karakteristisk sammensætning af plantearter – der skal således ikke (længere) føres bevis for, at overdrevet er historisk autentisk).

Moser, der ligger i forbindelse med beskyttede søer eller vandløb, er omfattet af beskyttelse, uanset om de selvstændigt udgør et areal på 2.500 m².

En bekendtgørelse udpensler reglerne lidt nøjere, herunder undtagelser fra forbuddet i visse tilfælde, og den gamle vejledning om NBL gennemgår detaljeret alle forhold om §3, herunder arealberegninger, klassificering som beskyttet område og de hensyn, der skal varetages ved administrationen.

Kommunalbestyrelsen kan meddele dispensation fra det generelle forbud mod ændringer af tilstanden, men der skal foreligge ganske '*særlige omstændigheder*'.

I Skov- og Naturstyrelsens vejledning om NBL (fra 1993) hedder det følgende om 'særlige omstændigheder':

'Særlige omstændigheder

Der skal som hidtil foreligge særlige omstændigheder, før der kan gives dispensation til foranstaltninger, som ændrer tilstanden i de beskyttede naturtyper, når ændringerne er væsentlige eller i modstrid med ønsket om at opretholde de pågældende naturtyper som sådanne.

Reglerne er under et udtryk for en generel samfundsmæssig interesse i, at de beskyttede naturtyper opretholdes.

Interesseafvejning

Det er således ikke nok, at der er påvist en væsentlig jordbrugs- eller anden økonomisk eller rekreativ interesse i, at et indgreb finder sted. For at et indgreb i områdets tilstand eventuelt kan accepteres, må der tillige enten være tale om et område, som ud fra naturbeskyttelseshensyn vurderes som uden særlig interesse, eller om et indgreb, der i sig selv ikke skønnes at medføre

nogen afgørende forrykning af tilstanden i området. Dog vil det naturligvis ikke kunne udelukkes, at andre særlige forhold må tages i betragtning, f.eks. at der foreligger specielt store landbrugsmæssige interesser i et givet projekt, samtidig med at den pågældende naturlokalitet er af mindre interesse.

Små naturlokaliteter

Navnlig for de mindre naturlokaliteter er det af betydning, at de ikke vurderes isoleret fra omgivelserne. Principielt gælder det således, at interessen i at bevare f.eks. en af de små naturlokaliteter ikke blot behøver at knytte sig til den pågældende lokalitets værdi i sig selv som levested for planter og dyr. Interessen vil herudover ofte også knytte sig til, at der ikke bliver forøgede afstande til lignende lokaliteter og dermed forringede spredningsmuligheder for plante- og dyrelivet. Derfor må f.eks. også de små naturlokaliteter, der ligger spredt i jordbrugsområderne, generelt søges bevaret i størst mulig udstrækning. Et områdes betydning for plante- og dyrelivet behøver derfor ikke at have sammenhæng med en beliggenhed inden for eller uden for de områder, som af fredningsmyndighederne er udpeget som særlige fredningsinteresseområder. Det bemærkes i øvrigt, at en særlig omstændighed, der kan begrunde dispensation, kan være, at et ansøgt indgreb har en naturforbedrende funktion.'

Der skal m.a.o. således være rigtig gode argumenter for at tillade ændringer, og langt de fleste afgørelser, truffet af amterne inden for de sidste mange år, omhandler da som regel også enten egentlige afslag eller tilladelser til plejeindgreb (oprensninger m.v.), hvor der ud fra en fuglemæssig synsvinkel sjældent har været grund til at klage. Dog har der været en tendens til at lade etablering af 'erstatningsbiotoper' indgå som et argument for at meddele tilladelse til f.eks. sløjfning af et vandhul ([se nærmere her om 'erstatningsbiotoper' og hvornår de reelt kan siges at udgøre en erstatning](#)).

Det er ekstremt vigtigt at overvåge, hvorvidt kommunerne opretholder den restriktive praksis, som amterne har udvist!!!!

Det fremgår af vejledningen, at det ikke på forhånd er muligt at afgrænsepræcist hvilke indgreb, der forudsætter dispensation, idet det snarere er virkningerne af et givent indgreb, der er af betydning, og ikke dets karakter. Men udgangspunktet er, at (natur)tilstanden ikke må ændres.

Også indgreb, der fysiske sker uden for det beskyttede område, men som kan påvirke tilstanden inden for området, forudsætter dispensation.

I Natura-2000-områder gælder særlige regler – ud over NBL's §3 ([se nærmere her](#)).

Vigtigste regler og vejledninger vedr. NBL's §3:

[Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse](#)

[Bekendtgørelse om beskyttede naturtyper](#)

[Vejledning om NBL, afsnittet om beskyttet natur](#) (§3 – bemærk, at vejledningen taler om §§ 3 og 4, men §4 er nu ophævet (angik sten- og jorddiger) og er overført til Museumsloven, hvor der er udstedt en [særlig bekendtgørelse om sten- og jorddiger](#)).

Afgørelser efter Naturbeskyttelsesloven

- **dispensationer fra bygge- og beskyttelseslinier (skove, søer, vandløb, strande, fortidsminder, kirker)**

Alle eksisterende bygge- og beskyttelseslinier kan klikkes frem [via Miljøportalens arealdata på kort](#) (hak bygge- og beskyttelseslinier af i menuen til venstre og vælg herefter de ønskede linier. Zoom derefter ind på kortet).

Bygge- og beskyttelseslinierne har i al væsentlighed til formål at varetage landskabelige hensyn, og eventuelle indsigelser vil typisk være et DN-anliggende.

Strande

Efter NBLs §15 må der ikke foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinien (som er fastlagt og tinglyst individuelt, men som kan ses på Miljøportalens kort). (Bemærk, at de for fuglene vigtigste naturtyper langs kysterne (strandenge og strandsumpe) samtidig er dækket af NBL's §3, hvorfor ambassadørerne især skal være opmærksomme på dispensationer, der samtidig forudsætter godkendelse efter §3).

Søer og vandløb

Efter NBLs §16 må der ikke placeres bebyggelse, campingvogne og lignende eller foretages beplantning eller ændringer i terrænet inden for en afstand af 150 m fra søer med en vandflade på mindst 3 ha og de vandløb, der er registreret med en beskyttelseslinie.

Skove

Efter NBLs §17 må der ikke placeres bebyggelse, campingvogne og lignende inden for en afstand af 300 m fra skove. For privatejede skove gælder byggelinien kun for skove \geq 20 ha.

Fortidsminder

Efter NBLs §18 må der ikke foretages ændringer i tilstanden af arealet inden for 100 m fra fortidsminder, der er beskyttet efter bestemmelserne i museumsloven.

Kirker

Efter NBLs §19 må der ikke opføres bebyggelse med en højde over 8,5 meter inden for en afstand af 300 m fra en kirke, med mindre kirken er omgivet af bymæssig bebyggelse i hele beskyttelseszonen.

Vigtigste regler og vejledninger:

[Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse](#)

[Bekendtgørelse om bygge- og beskyttelseslinjer](#)

[Bekendtgørelse om ikrafttræden for Vestsjællands Amt af strandbeskyttelseslinjen og af forskellige bestemmelser i naturbeskyttelsesloven](#) (indeholder et ulæseligt kort med afgrænsningerne, men disse ses tydeligt på Miljøportalens arealdata på kort – se nedenfor)

[Miljøportalens arealdata på kort \(Vestsjælland\)](#)

[Vejledningen om Naturbeskyttelsesloven \(1993\), afsnit om bygge- og beskyttelseslinier](#)

Afgørelser efter planlovgivningen

- kommuneplaner

Dette afsnit er under opbygning.

Kommuneplanerne skal ved den første revision, som indledes med offentlighedsfase omkring et skitseprojekt i slutningen af 2007, overtage Regionplanernes funktion.

Som noget nyt skal kommuneplanerne derfor også indeholde retningslinier for naturbeskyttelse m.v.

Indtil de nye kommuneplaner er vedtaget, har Vestsjællands amts seneste regionplan fået status af landsplandirektiv, der således er bindende for kommunerne.

[Regionplanen for Vestsjællands Amt kan fortsat ses her.](#)

Vigtigste regler og vejledninger m.v.

[Lov om planlægning](#)

Afgørelser efter planlovgivningen

- lokalplaner

Dette afsnit er under opbygning.

Mens kommuneplanen (og i sin tid regionplanen) ikke er retligt bindende for borgeren, er lokalplanen et bindende dokument, der tinglyses på den eller de ejendomme, den omfatter.

Når omvendt først en lokalplan er vedtaget og tinglyst, giver den ejerne en byggeret (hvis lokalplanen vel at mærke udlægger et område til bebyggelse).

Lokalplaner ophæver som udgangspunkt ikke generelle beskyttelsesbestemmelser efter NBL. Hvis ejeren af en ejendom i et lokalplanlagt område således ønsker at opfylde et vandhul, omfattet af NBLs §3, skal der indhentes særskilt tilladelse hertil.

Vigtigste regler og vejledninger m.v.

[Lov om planlægning](#)

[Bekendtgørelse om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet \(VVM\) i medfør af lov om planlægning](#)

Afgørelser efter planlovgivningen

- zonetilladelser

Planloven opdeler landet i byzone, landzone og sommerhusområder.

Ændret arealanvendelse i landzone forudsætter en landzonetilladelse. Det betyder, at f.eks. byggeri – også af carporte m.v. – forudsætter en tilladelse. Det samme gælder udstykninger, ændring af erhvervsbyggeri til boligformål etc. Også etablering af et vandhul i landzone forudsætter landzonetilladelse (da loven bl.a. har til formål at beskytte landbrugsjord mod anden anvendelse).

Langt den overvejende del af landzonetilladelserne angår om- og tilbygninger på huse, beliggende i det åbne land, og etablering af vandhuller.

Førstnævnte har sjældent betydning for fuglelivet, men vær opmærksom på, at der i f.m. udlægningen af landzonekompetencen til kommunerne allerede i 2004 skete en væsentlig liberalisering m.h.t. indretning af landbrugsejendomme til erhverv og nybyggeri af aftægtsboliger m.v., som visse kommuner har valgt at fortolke meget vidt.

Sidstnævnte (tilladelse til etablering af vandhuller) vil som udgangspunkt oftest være til fordel for fuglelivet, idet dog etablering af vandhuller i enge og andre naturtyper kan have negativ betydning – f.eks. opgravninger af bekkassin-enge. Etablering af vandhuller i beskyttede naturtyper forudsætter imidlertid samtidig en tilladelse efter NBLs §3, hvorfor ambassadørerne som hovedregel kan nøjes med at holde øje med sådanne tilladelser, der samtidig forudsætter godkendelse efter NBLs §3.

Vigtigste regler og vejledninger m.v.

[Lov om planlægning](#)

Bemærk også, at Miljøministeriet har udstedt en særlig [Vejledning om landzoneadministration](#) til kommunerne i f.m., at de allerede i 2004 fik overdraget landzone-kompetencen. Opmærksomheden skal især henledes på vejledningens afsnit 1.2.3., som beskriver, hvorledes regionplanen og naturhensynet skal tillægges betydning ved administrationen.

Afgørelser efter vandløbsloven

Vandløbsloven har to hovedformål: At sikre afledning af vand og at sikre miljøet.

Indgreb i vandløb – ud over almindelig vedligeholdelse – forudsætter godkendelse efter vandløbsloven, men langt de fleste vandløb er samtidig omfattet af NBLs §3, hvorfor ambassadørerne typisk kan koncentrere sig om de tilladelser, hvor der samtidig er meddelt tilladelse efter NBLs §3.

Vandløbene skal vedligeholdes (af kommunerne og for de private (små) vandløbs vedkommende af bredejerne) i overensstemmelse med et regulativ, som fastsætter enten en bestemt skikkelse for vandløbet (bundbredde, dybde etc.), eller et bestemt krav til vandføringsevne (sidstnævnte betyder, at vandløbet gerne må gå over sine bredder, hvis blot det kan medføre den mængde vand, der forudsættes).

Regulativerne revideres fra tid til anden, og ambassadørerne bør arbejde for, at så mange regulativer som muligt omlægges til vandføringsregulativer, og at der indføres naturlig vandløbsvedligeholdelse.

Vigtigste regler og vejledninger m.v.

[Skov- og Naturstyrelsens omtale af vandløbsloven](#)

[Oversigt over alle regler i medfør af vandløbsloven \(incl. loven\)](#)

Afgørelser efter råstoflovgivningen

Dette afsnit er under opbygning.

Vigtigste regler og vejledninger m.v.

[Skov- og Naturstyrelsens omtale af råstofloven](#)

[Oversigt over alle regler i medfør af råstofloven \(incl. selve loven\)](#)

Afgørelser efter miljøbeskyttelsesloven (kapitel V)

En række virksomhedstyper er i Miljøbeskyttelseslovens forstand klassificeret som 'særligt forurenende virksomheder'. Sådanne må ikke etableres, udvides eller ændres uden en forudgående tilladelse fra enten kommunen (de mindre forurenende) eller de statslige miljøcentre (de mere forurenende).

De virksomhedstyper, der er omfattet af godkendelsesordningen, er oplistet i to bilag til godkendelsesbekendtgørelsen.

Den ene liste udgøres af 'tunge' virksomheder, der er omfattet af et EU-direktiv om integreret forurenings- og forebyggelseskontrol (populært kaldet 'IPPC-direktivet' efter dets engelske titel). Mange af disse virksomhedstyper er samtidig omfattet af et direktiv, som kræver forudgående vurdering af virkning på miljøet (såkaldte VVM'er), inden de kan etableres, og mange af dem er underlagt statsligt tilsyn (og oftest også godkendelse).

Den anden liste udgøres af noget 'lettere' virksomhedstyper, og for dem er der – eller vil der blive – udarbejdet nogle standardgodkendelser, som godkendelsesmyndigheden er forpligtet til at følge, og der kan kun i særlige tilfælde stilles supplerende vilkår. Det er typisk kommunerne, der har godkendelseskompetencen for denne type virksomheder, men kompetencefordelingen følger ikke de to lister slavisk.

Det er især den første kategori af virksomheder, ambassadørerne skal være opmærksomme på, herunder om emissioner i form af røggasser, spildevand eller støj, vil kunne påvirke fuglelivet i naboerområder.

Især hvis sådanne virksomheder ønskes etableret i det åbne land, er der god grund til at holde et vågent øje, og så vidt muligt allerede på planlægningsstadiet gøre opmærksom på fugleinteresserne (dvs. i f.m. udsendelse af det kommuneplantillæg og den VVM, der løber forud for selve miljøgodkendelsen – bemærk dog, at myndighederne ofte forsøger at gennemføre både planlægning, VVM og miljøgodkendelse i samme ombæring).

Vigtigste regler og vejledninger m.v.

[Miljøbeskyttelsesloven](#)

[Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed](#)

[Bekendtgørelse om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet \(VVM\) i medfør af lov om planlægning](#)

Afgørelser efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Loven trådte i kraft 1. januar 2007, og der er – på landsplan - endnu ikke meddelt nogen godkendelser.

I takt med, at der indhentes erfaringer med lovens administration, vil dette afsnit blive udbygget.

Vigtigste regler og vejledninger m.v.

[Skov- og naturstyrelsens omtale af loven om miljøgodkendelser m.v. af husdyrbrug](#)

[Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug](#)

[Skov- og naturstyrelsens uddybende omtale af de nye regler](#)

Afgørelser efter Museumsloven om sten- og jorddiger m.v.

Sten- og jorddiger var indtil 2004 omfattet af de generelle beskyttelsesbestemmelser efter NBLs §4, men overførtes herefter til administration efter Museumslovens bestemmelser. Det er således nu primært det kulturhistoriske aspekt ved digerne, der skal beskyttes, og tilstedeværelse af givne fuglearter vil næppe have væsentlig indflydelse på afgørelsen.

Beskyttelsen skal dog fortsat betragtes som vidtgående, og der skal – [som for beskyttede områder efter NBLs §3](#) – være ganske særlige omstændigheder til stede, førend der kan meddeles dispensation.

Vigtigste regler og vejledninger m.v.

[Bekendtgørelse om beskyttede sten- og jorddiger og lignende \(efter museumsloven\)](#)

Særligt om Natura 2000-områder/Miljømålsloven

Hvad er et 'Natura-2000 område'?

Natura-2000-områder er fællesbetegnelsen for alle områder, der er udpeget som internationale beskyttelsesområder efter Habitatdirektivet, Fuglebeskyttelsesdirektivet eller Ramsarkonventionen.

Alle Ramsarområder er også omfattet af de fuglebeskyttelsesområder, der er udpeget efter fuglebeskyttelsesdirektivet.

Alle Natura 2000-områder er udpeget af nogle bestemte grunde, det såkaldte 'udpegningsgrundlag'. For fuglebeskyttelsesområdernes vedkommende kan det være (betydende) forekomster af fuglearter, der er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I over arter, som medlemslandene især skal tage vare på, eller det kan være fordi der i f.m. træk- eller vinterforekomster optræder mere end 1% af en given fuglearts samlede bestand på trækvejen.

Det er medlemslandenes pligt at sikre, hvad der betegnes 'gunstig bevaringsstatus' for de naturtyper og arter, som de forskellige internationale naturbeskyttelsesområder er udpeget for netop at beskytte.

Via nedenstående links er det muligt at se den konkrete afgrænsning af Natura 2000-områderne i Vestsjælland, udpegningsgrundlaget for de enkelte områder (yngle- og/eller rastefugle), kriterier for gunstig bevaringsstatus for de enkelte fuglearter samt den faktiske bevaringsstatus for de danske fuglearter, der er omfattet af Fuglebeskyttelsesdirektivet, ligesom der gives link til en samlet oversigt over disse.

Hvordan sikres 'gunstig bevaringsstatus'?

Gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter skal ifølge lovgivningen sikres ad tre kanaler (klik på linkene for at komme videre til nærmere omtale, herunder ambassadørens rolle i de enkelte sammenhænge):

- [gennem den daglige administration](#) af gældende regler (herunder NBLs §3, som indenfor Natura 2000-områder er 'udvidet' med anmeldelsesordninger for en række konkrete indgreb, som kan påvirke tilstanden i områderne (se nedenfor vedr. NBL's §19b og Skovlovens §17))
- [gennem særlige krav om konsekvensvurdering](#) af planer m.v. i f.t. udpegningsgrundlaget, inden de realiseres indenfor – eller i tilknytning til – Natura-2000-områder
- [gennem en aktiv indsats, som skal beskrives nærmere i nogle 'Naturplaner'](#), som staten udarbejder for samtlige områder, og som kommunerne siden skal realisere.

Ambassadørernes rolle:

Den daglige administration:

- tilladelser, dispensationer og godkendelser

Det fremgår af §§7 og 8 i bekendtgørelsen om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder, at der ved administrationen af en række tilladelses- og dispensationsordninger, herunder efter NBL's §3, skal foretages en vurdering af, om projektet i

sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Hvis myndigheden vurderer, at det er tilfældet, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger under hensyn til bevaringsmålene for det pågældende område, og det fremgår eksplicit af §7, stk. 2, at dersom vurderingen viser, at... 'projektet vil skade det internationale beskyttelsesområde, kan der ikke meddeles tilladelse, dispensation eller godkendelse til det ansøgte'.

Af stk. 4 fremgår det, at de nævnte vurderinger skal fremgå af afgørelsen.

Det er derfor ambassadørens opgave at påse, at der har fundet de fastsatte vurderinger sted (herunder at de er medtaget i afgørelsen), samt at vurdere, om vurderingerne er holdbare i f.t. udpegningsarter m.v.

Det er lokalafdelingens holdning, at eventuel manglende vurdering i sig selv er grund nok til at indbringe en afgørelse for Naturklagenævnet.

- *anmeldeordninger efter Nbl & Skovloven*

Eftersom der endnu ikke foreligger naturplaner for de enkelte områder, er der udstedt særlige regler om anmeldeordninger inden for Natura 2000-områder af også andre indgreb end dem, der er omfattet af NBL m.v.

Anmeldereglerne er nedfældet i NBL's §19b og Skovlovens §17, og udpenslet nærmere i en særlig bekendtgørelse, som refererer til to *udtømmende* lister over typer af indgreb, der kan påvirke den gunstige bevaringsstatus for naturtyper og arter inden for Natura 2000-områder i hhv. åbent land ([bilag 2 til Nbl](#)) og skov ([bilag 1 til Skovloven](#)). ('Udtømmende' vil sige, at det kun er indgreb, opført på listen, der er anmeldelsespligtige!).

Skønner myndighederne at indgrebet vil være til ugunst for udpegningsgrundlaget, kan de nedlægge forbud mod gennemførelse, men kun mod fuld og hel erstatning for de tab, ejeren af ejendommen måtte lide, fordi han eller hun ikke kan komme til at gennemføre indgrebet. I modsætning til f.eks. NBL's §3, der er, hvad juristerne betegner som en 'erstatningsfri, generel regulering af ejendomsrettens grænse', udløser det altså erstatning at sige 'nej' til et indgreb efter anmeldeordningen.

Et eksempel på indgreb, som har været forhindret via anmeldeordningen, var plantning af energipil på markarealer ved Bøtø Nor, som bl.a. er udpeget under henvisning til store gåseforekomster om vinteren. Myndighederne (dengang amtet) skønnede her, at beplantningen ville være til ugunst for de rastende gæs.

[Skov- og Naturstyrelsen har lavet et særligt web-sted om anmeldeordningen, hvor der bl.a. er link til en folder om ordningen.](#)

Ambassadørerne må påse, at anmeldte indgreb, der kan påvirke den gunstige bevaringsstatus for udpegningsarterne, rent faktisk stoppes af myndighederne (som grundet det mulige erstatningskrav kan forventes at være endda meget langmodige...).

Konsekvensvurdering af planer:

Det fremgår af §5 i bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder, at Natura 2000-områderne skal fremgå af bl.a. kommuneplanerne (herunder at der skal være fastsat retningslinier i overensstemmelse med bekendtgørelsen for dem i disse planer), samt at der gælder et forbud mod planlægning af en række foranstaltninger, herunder nyudlæg af arealer til byzone, større vejanlæg, lufthavne, jernbaner, havne, luftledninger, vindmølleklynger m.v., ligesom der ikke må udlægges nye råstofvindingsområder.

Af §6 fremgår det, at der i redegørelsen til planforslag, som i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal indgå en vurdering af forslagens virkninger på området under hensyn til områdets bevaringsmålsætning.

Såfremt vurderingen viser, at planen skader Natura 2000-området, kan planen ikke vedtages.

- også planer for nabo-områder omfattet

Ifølge afsnit 5.1. i Skov- og Naturstyrelsens vejledning fra 2001 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder gælder bestemmelsen om pligt til konsekvensvurdering i f.t. beskyttelsesområder også for planer og projekter, der ligger uden for beskyttelsesområder, men som har effekt inden for disse, eller som det hedder.., ” som ved deres realisering kan få afledte konsekvenser, der direkte forringer områderne eller medfører forstyrrelser med betydelige konsekvenser for de arter, som områderne er udpeget for at beskytte. Det vil sige, at kravet om vurdering af konsekvenser i en række tilfælde også gælder for planer, der kun omfatter arealer udenfor de beskyttede områder.”

Og videre...”der kan ikke gives præcise retningslinier for, hvornår kravet om konsekvensvurdering skal opfyldes for planer uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde. Det er nødvendigt at foretage en konsekvensanalyse af en plan, når denne kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt, og der kan forudses en umiddelbar forringelses- eller forstyrrelseeffekt på et beskyttet område. Det vil normalt være tilfældet, når der er tale om et projekt, der planlægges gennemført i umiddelbar tilknytning til eller relativt tæt ved beskyttelsesområdet.

Det er ikke muligt at opstille en udtømmende liste over planer og afgørelser, der vedrører forhold udenfor et beskyttet område, men som har betydelige konsekvenser ind i området. Det er heller ikke muligt at give en anvisning på, i hvilken afstand fra beskyttelsesområdet, kravet om konsekvensvurdering gælder. Det afhænger af den konkrete aktivitet, og er derfor op til en vurdering i den konkrete sag.”

- forsigtighedsprincippet:

Det fremgår af EF-domstolens nyere praksis, at forsigtighedsprincippet skal lægges til grund ved behandling af sager, der kan påvirke Natura-2000-områder ([se specielt dommen C-127/02](#), som i præmisserne 56 og 57 statuerer, at myndighederne, såfremt der måtte være tvivl om et projekts effekter på et områdes integritet, skal afvise projektet, idet præmis 59 præcist definerer hvornår de kompetente myndigheder overhovedet kan give tilladelse til en given aktivitet, nemlig kun...”på betingelse af, at de, ud fra konklusionen på vurderingen af denne aktivitets virkninger på den omhandlede lokalitet under hensyn til bevaringsmålsætningen for denne, har

opnået vished for, at aktiviteten ikke har skadelige virkninger for denne lokalitets integritet. Dette er tilfældet, når det ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at der ikke er sådanne virkninger”.

Det er med andre ord den, der ønsker en plan gennemført, der skal føre videnskabeligt bevis for, at planen *ikke* vil påvirke Natura 2000-området/udpegningsgrundlaget negativt!!!

Det er ambassadørens opgave at påse, at diverse planer, der kan tænkes at påvirke et Natura 2000-område, indeholder den foreskrevne konsekvensvurdering, samt at påse, at der er ført videnskabeligt bevis for, at planen *ikke* vil påvirke området i negativ retning.

Naturplanerne:

Naturplanerne udarbejdes efter lov om miljømål på baggrund af nogle basisanalyser, som amterne lavede inden de blev nedlagt, og som udsendes sammen med nogle skitseforslag i offentlig høring i juni 2007 (udarbejdes af statslige myndigheder).

Høringen varer indtil december 2007, hvorefter der udarbejdes egentlige planforslag, som kommer i høring i sommeren 2008, hvorefter de endelige planer udformes og vedtages inden udgangen af 2008. Herefter skal kommunerne udarbejde konkrete handlingsplaner for, hvordan planerne kan realiseres og gunstig bevaringsstatus for naturtyperne og arterne sikres.

Ambassadørerne vil løbende blive inddraget i kommenteringen af skitseforslagene og de endelige planforslag, og forventes i 2009 at gå aktivt ind i udformningen af de kommunale handleplaner.

Eksempel

[Som bilag til dette afsnit er optaget et notat](#), som lokalafdelingens bestyrelse i sin tid har afgivet vedr. en konkret sag omkring etablering af en containerhavn på Stignæs, hvor regelsættene og dommene omkring Natura 2000-områder bringes i spil, og hvoraf man konkret kan se, hvorledes fuglebeskyttelsesinteresserne bør varetages. BEMÆRK, at enkelte bestemmelser siden har ændret §-nummer m.v.

Vigtigste regler og vejledninger m.v.

Om Natura 2000 (på Skov- & Naturstyrelsens hjemmeside):

<http://www.skovognatur.dk/Emne/Natura2000/>

Udpegningsgrundlag for (bl.a.) vestsjællandske fuglebeskyttelsesområder:

http://www.skovognatur.dk/Emne/Natura2000/Fuglebeskyttelse/Udpegningsgrundlag/Liste_90_113.htm

DK-kort med alle fuglebeskyttelsesområder, hvorfra det er muligt at klikke sig ind på detaljerede kort over hvert område:

http://www.skovognatur.dk/Emne/Natura2000/Kort/jpg_kort/

Kriterier for gunstig bevaringsstatus (også fugle – klik på faneblad 'Fugle'):

http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrappporter/rapporter/FR457_2udg_www.pdf

Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet:

http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrappporter/rapporter/FR462.PDF

Beskrivelse af danske fuglearter, omfattet af Natura 2000:

http://www.skovognatur.dk/Emne/Natura2000/arter_fugle/

[Skov- og naturstyrelsens omtale af lov om miljømål m.v.](#)

[Skov- og Naturstyrelsens uddybende omtale af Natura-2000- og Vand-planlægningen.](#)

[Lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder \(miljømålsloven\)](#)

[Vejledning om administration af internationale naturbeskyttelsesområder](#)

[Bekendtgørelse om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder \(EF-fuglebeskyttelsesområder, EF-habitatområder og Ramsarområder\)](#)

[Bekendtgørelse om anmeldelsesordningen efter naturbeskyttelseslovens § 19 b og skovlovens § 17](#)

Lister over anmeldelsespligtige aktiviteter (ud over gældende regler) indenfor Natura 2000-områder i hhv. åbent land ([bilag 2 til Nbl](#)) og skov ([bilag 1 til Skovloven](#)).

Konkret eksempel på anvendelse af reglerne om Natura-2000 i sag om etablering af en containerhavn på Stignæs:

NOTAT

15. maj 2005
HW

Vedr. konsekvensvurdering i forhold til internationale naturbeskyttelsesområder, lokalplan 126, Stignæs Industripark (notat af 11. september 2003, Carl Bro as):

DOF-Vestsjælland er blevet bedt om at forholde sig til ovennævnte notat, der efter opfordring fra Vestsjællands amt er udarbejdet i f.m. godkendelsen af lokalplan 126 for Stignæs Industripark, men som ikke indgik i det offentliggjorte materiale i f.m. lokalplanens vedtagelse, og som lokalafdelingen derfor på intet tidspunkt har haft lejlighed til at udtale sig over.

Amtet gjorde således først i høringsfasen indsigelse overfor, at planen manglede en reel konsekvensvurdering i forhold de internationale beskyttelsesområder, hvoraf flere er beliggende i nærområdet til lokalplanområdet. Indsigelsen skete under henvisning til bekg. 477 af 7. juni 2003, hvis §6 i sin helhed fastslår:

§ 6. I redegørelsen til planforslag, som enten i sig selv eller i forbindelse med andre planer kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt, skal der, under hensyn til bevaringsmålsætningen for området, indgå en vurdering af forslagens virkninger på det internationale naturbeskyttelsesområde, herunder på områdets naturtyper og levesteder samt de arter, området er udpeget for at bevare.

Stk. 2. Såfremt vurderingen viser, at planen vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, at planen vil indebære forringelse af områdets naturtyper eller levestederne for arterne, eller at planen kan medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for, kan planen ikke gennemføres.

Stk. 3. Tilsvarende skal det ved eventuelle tilladelser, dispensationer, godkendelser m.v. jf. § 4, der vil kunne påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt, fremgå af afgørelsen, at denne ikke indebærer forringelse af naturtyperne og levestederne for arterne i området eller medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for.

Stk. 4. Hvis den pågældende myndighed anser, at offentligheden kan bidrage til en bedre belysning af sagen, skal offentligheden gives lejlighed til at udtale sig, inden en eventuel godkendelse, tilladelse eller dispensation m.v. meddeles.

Generelle bemærkninger

Det af sagen omhandlede notat har formelt til formål jf. §6, stk. 2 at vurdere, hvorvidt lokalplanforslaget og dets kumulerede effekter (sammen med øvrige planer og projekter i området) vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, *eller* om planen vil indebære forringelse af områdets naturtyper eller levestederne for arterne, *eller* om planen kan medføre

forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for. Hvis blot én af disse skader, forringelser eller forstyrrelser forekommer, kan planen som anført ikke gennemføres.

Det bemærkes endvidere, at det jf. stk. 4 står den pågældende planmyndighed frit for at inddrage offentligheden i denne vurdering, dersom offentligheden anses at kunne bidrage til en bedre belysning af sagen. DOF-Vestsjælland bemærker sig indledningsvis, at lokalplanmyndigheden har valgt ikke at give offentligheden lejlighed til at udtale sig, idet lokalplanen vedtoges alene ud fra de antagelser, som notatet når frem til, og hvis hovedkonklusion er, at de planlagte anlæg ikke vil medføre indgreb i internationale naturbeskyttelsesområder.

Det har derfor været centralt for lokalafdelingen at efterprøve, om samtlige de i §6, stk. 2 anførte forhold har været vurderet, og om der findes videnskabeligt belæg, herunder tilstrækkeligt datamateriale, for den gennemførte vurdering.

Efter lokalafdelingens opfattelse bør vurderinger som denne især vurderes i sammenhæng med EF-domstolens nyere praksis, hvorefter forsigtighedsprincippet skal tillægges betydning ved forelæggelse af sager, der kan påvirke Natura-2000-områder (se specielt dommen C-127/02, som i præmisserne 56 og 57 statuerer, at myndighederne, såfremt der måtte være tvivl om et projekts effekter på et områdes integritet, skal *afvise* projektet, idet præmis 59 præcist definerer hvornår tilladelse *kan* gives: "*This is the case where no reasonable scientific doubt remains as to the absence of such effects.*").

Der ses intetsteds i det foreliggende notat at være ført videnskabeligt bevis for, at lokalplanen (kumuleret med øvrige planer og deres effekter) *ikke* vil skade de to tilgrænsende, internationale naturbeskyttelsesområders integritet.

Tvært imod anføres det explicit, at trafikbelastningen *kan* medføre en forøget forstyrrelseseffekt i forhold til de rastende gæs i EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 95, at støjen *kan* medføre en lokal forøget forstyrrelseseffekt på de tilstødende markarealer i EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 96, samt at emissionen af kvælstofforbindelser, og den deraf følgende deposition, *kan* bidrage til en mindre forøgelse af næringsstofbelastningen af enkelte områder med kvælstoffølsomme habitattyper i EF-habitatområdet.

Uagtet at det af notatets sammenfatning fremgår, at der ikke vil være tale om '*væsentlige effekter*', er der dog langt til den modsatte konklusion (*where no reasonable scientific doubt remains as to the absence of such effects*), som efter EF-domstolens opfattelse er forudsætningen for, at tilladelse kan gives.

Grundlaget for notatet og dets vurderinger er således tydeligvis baseret på traditionel, dansk miljøvurdering, hvor *væsentlighedskriteriet* spiller en central rolle. Der fastlægges således en række arbitrære væsentlighedskriterier, såsom at mindre end 10% af gæssenes samlede fourageringsområde påvirkes og at kvælstofdepositionen forøges med mindre end 5% af baggrundsdepositionen (som i parentes bemærket allerede overskrider tålegrænsen), hvilket så benyttes til at påvise, at påvirkningerne er '*uvæsentlige*'. Der ses ikke i EF-domstolens praksis at være basis for sådanne væsentlighedsbetragtninger.

Som udgangspunkt synes notatet således ikke at dokumentere andet end hvad der kunne forventes, nemlig at planerne selvfølgelig vil få en effekt på de internationale naturbeskyttelsesområder, og at

der med etablering af Stignæs Industripark tæt op ad de internationale naturbeskyttelsesområder er skabt et uløseligt planlægningsparadoks, som der ikke umiddelbart synes at være nogen løsning på.

Bemærkninger til notatets enkelte dele

2.2. Øvrige anlæg i erhvervsområdet

Det bemærkes, at der f.s.v.a. containerhavnen henvises til det dagældende regionplantillæg (hvor der tillodes etablering af havneplade ved indpumpning af havmaterialer), mens det projekt, der reelt arbejdedes på i den periode, hvor notatet blev skrevet, indebar etablering af et 10-årigt depot for forurenede jord m. bl.a. stærkt forøget tilkørsel m. lastbiler, samt forøget forstyrrelse i naboområderne (ramning hen over to ynglesæsoner). Effektbilledet herfra er således generelt underestimeret (se nærmere herfor i det udkast til VVM-redegørelse, som ledsagede Regionplantillæg 13, og som kommenteredes af DOF-Vestsjælland ved skr. af 9. november 2004 (vedhæftet som bilag I, da det tillige gennemgår DOFs principielle stillingtagen til håndtering af sager vedr. internationale beskyttelsesområder)).

3.1. Trafik

Det anføres, at en del landtrafik til anlægget vil overgå til skibstrafik, og at dette ikke vil bidrage væsentligt til forstyrrelseseffekterne i de marine del af de internationale naturbeskyttelsesområder.

Antallet af anløb vil blive øget med 125-160 pr. år eller ca. én sejlads mere i døgnnet gennem eller nær beskyttelsesområderne, svarende til *yderligere tab af ca. 5.000 fourageringstimer pr. døgn i vinterhalvåret for bl.a. udpegningsarterne Ederfugl og Fløjlsand (beregnet på basis af oplysningerne i VVM-redegørelsen for det oprindelige projekt).*

I VVM-redegørelse i fm.m. Regionplantillæg 13 postuleres det, at *"sejlads gennem Agersø Sund (..) allerede i dag (har) skabt en 'korridor' gennem fugleforekomsterne, så hovedparten af fuglene er placeret ca. 500 meter fra sejlrenden"* (p. 111). Der ses ikke at være videnskabeligt belæg for denne påstand (tvært imod viser flytælling, gengivet i den oprindelige VVM-redegørelse forekomster som angivet ovenfor), og i virkeligheden henvises der vel blot til den administrative fastlæggelse af korridoren, som i sin tid skete af bekvemmelighedsgrunde og uden videnskabeligt belæg af nogen art (og derfor dybest set i strid med såvel fuglebeskyttelses- som siden habitatdirektivets udpegnings- og afgrænsningsbestemmelser).

Hertil kommer, at sejladerne til lokalhavnen vil ske netop gennem den zone på 65 meter, der i det tidligere forslag blev udlagt som bufferzone ind mod beskyttelsesområdet, og lokalhavnen må ifølge VVM-en *"forventes at forstærke de forstyrrelsesmæssige effekter på fuglelivet i land- og havområderne øst for erhvervsområdet, herunder EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 96.*

Lokaliseringen på østsiden af containerhavneanlægget betyder, at aktiviteterne i tilknytning til lokalhavnen i form af manøvrerende skibe, losse- og havneaktiviteter samt lys fra køretøjer og projektører, vil være direkte synlige og markante i kystområdet nord og øst herfor. Disse aktiviteter vil måske ikke i sig selv indebære en større forstyrrelse af fuglelivet i dette område, men i kombination med den overordnede støjpåvirkning (fra containerhavnen samt de eksisterende og øvrige planlagte anlæg i erhvervsområdet) kan de have en forstyrrelsesmæssig synergieffekt." Og videre hedder det: *"Med baggrund i det foreliggende sparsomme vidensgrundlag, må det ud fra en forsigtighedsbetragtning vurderes, at muligheden for, at de pågældende forekomster (trækforekomsterne af fødesøgende grågæs samt yngleforekomsterne af Klyde, Hav- og Dværgerterne samt Almindelig Ryle (racen schinzii)) vil blive væsentligt påvirket, kan foreligge"* (p. 99, v.a.).

3.3. Emissioner

Det anføres, at emissioner af kvælstofforbindelser fra komposteringsprocessen ikke vil være nævneværdige. Dette forudsætter imidlertid, at processen forløber optimalt, og ved de meget høje mileopsætninger, der er praksis på anlægget, kan det ikke med sikkerhed påregnes, at processerne altid forløber aerobt.

Endvidere ses ej heller at være taget højde for 'emissioner' i form af materialeflugt.

4.2. Kvælstofdeposition

Jf. bemærkningerne ovenfor tages der afsæt i DMUs manual for konsekvensvurdering, hvorefter to forhold skal være opfyldt, førend der er tale om en væsentlig deposition. Således skal tålegrænsen være overskredet, og der skal være tale om en betydende overskridelse af baggrundsdepositionen. Som anført synes der ikke at være belæg for disse forudsætninger i forhold til EU-retten på området.

5. Internationale naturbeskyttelsesområder

Udpegningsarterne for de to EF-fuglebeskyttelsesområder er opført, men det burde tillige anføres, at der påhviler et beskyttelsesansvar f.s.v.a. alle bilag-I-arter, herunder også Engryle (Alm. Ryle af racen *schinzii*), i områderne.

6.1. Konsekvensvurderinger/EF-fuglebeskyttelsesområder og Ramsar-områder

Se bemærkningerne ovenfor under generelle bemærkninger om de væsentlighedskriterier, der er nedlagt i f.m. vurderingen af, om påvirkningen af gåseflokkene m.v. er væsentlig. Der synes ikke at være grundlag for sådanne væsentlighedsbetragtninger. Når områderne én gang er udpeget for at skabe gunstig bevaringsstatus for de pågældende arter i det pågældende område, kan hensynet ikke blot efterfølgende 'gradbøjes'.

Ej heller manglende undersøgelser af sammenhængen mellem trafikintensitet og graden af forstyrrelse kan tale for en videnskabeligt baseret konklusion, der afviser effekter.

Andre påvirkninger:

Under 'lys' mangler en vurdering af påvirkningen af navigation hos nataktive, herunder nattrækkende, fugle. Erfaringsmæssigt påvirkes fugle af lys under navigation.

Endvidere er de anførte forudsætninger ikke opfyldt, idet de nuværende produktionsanlæg ligger badet i lys om natten.

Afsluttende bemærkninger

Som anført finder DOF-Vestsjælland ikke, at det foreliggende notat fører tilstrækkelig, videnskabelig dokumentation for, at aktiviteterne i det af lokalplanen omhandlede område, kumuleret med de øvrige (aktuelle såvel som planlagte) aktiviteter *hverken* vil skade de tilgrænsende, internationale naturbeskyttelsesområders integritet, *eller* indebære forringelse af områdernes naturtyper eller levestederne for udpegningsarterne, *eller* medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for.

Henrik Wejding

Bilag: Høringsbrev af 9. november 2004 vedr. Regionplantillæg 13.

Vestsjælland Amt
Natur & Miljø
Alléen 15
4180 Sorø

9. november 2004
MBH/kl/hw/td/ogc

Vedr. forslag til tillæg 13 til Regionplan 2001-2012 – Ændring af international containerterminal og etablering af lokalhavn ved Stignæs:

Vestsjællands amt har udsendt ovennævnte forslag i høring med svarfrist 9. november 2004.

DOF-Vestsjælland har allerede ved breve af hhv. 6. juni 2000 og 29. april 2003 præciseret sine synspunkter på placering af en containerhavn som den foreslåede, omgivet af Natura-2000-områder til alle sider. Specielt har foreningen kritiseret den ”nul-punkts-forskydning” som fastsættelsen af den første VVM som 0-punkt er udtryk for, specielt da den første VVM efter lokalafdelingens opfattelse ikke var fyldestgørende.

Lokalafdelingen er således af den opfattelse, at en containerhavn som den skitserede, samt etablering af et deponeringsanlæg for forurenede jord og restprodukter med en driftstid på 10 år *ikke* kan siges at fremme naturbeskyttelsen i Ramsarområdet, ligesom den forelagte VVM dokumenterer, at projektet *ikke* bidrager til sikring/fremme af en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturområder, som de tilgrænsende fuglebeskyttelses- og habitatområder er udpeget for netop at beskytte, men tvært imod vil medføre forstyrrelser og miljømæssige forringelser, der har negative konsekvenser for de arter, området er udpeget for.

Grundlæggende er lokalafdelingen af den opfattelse, at planforløbet frem til nu har været uheldigt i f.t. den mangelfulde, danske implementering af Natura-2000-bestemmelserne, og finder bl.a. støtte herfor i Kammeradvokatens udmeldinger i efteråret 2002, som førte til de seneste opstramninger af lovgivningen (herunder udstedelse af lov om miljømål og indsættelse af det nye kapitel 2a om Internationale naturbeskyttelsesområder i Lov om naturbeskyttelse) og præciseringerne i Skov- og Naturstyrelsens vejledning om administration af internationale beskyttelsesområder.

Det betyder, at de indtil nu udstedte godkendelser (hhv. miljø- og VVM-) samt regionplantillæg 7, hvorpå det nu foreliggende forslag er baseret, i al væsentlighed er udfærdiget på et mangelfuldt og til dels fejlagtigt grundlag, som ikke har taget højde for den praksis ved EF-domstolen, der er udviklet på dette område. Såvel miljø- som VVM-godkendelsen er nu løbet ud (skulle have været udnyttet indenfor 3, hhv. 2 år), hvorfor det står amtet frit for at starte på en frisk, nu med det korrekte administrationsgrundlag.

På det offentlige møde om sagen i Skælskør den 5. oktober 2004 gav amtets repræsentanter eksplicit udtryk for, at de ikke var bekendt med nogen domme på området, hvilket bestyrker formodningen om, at planlægningen udelukkende har været gennemført på basis af den utilstrækkelige, danske implementering (hvilket man ingenlunde kan klandre en decentral myndighed for, men det betyder, at Natura-2000-intentionerne ikke har været ført tilstrækkelig ud i praksis).

DOF-Vestsjælland har – på amtets opfordring – som bilag I til dette høringssvar, der også er fremsendt elektronisk, derfor oplyst links til de aktuelle domme. Som det fremførtes på det offentlige møde, skal det fra lokalafdelingens side indtrængende anbefales, at amtet gennemfører en screening af dommene m.h.p. vurdering af regionplantillæggets lovlighed i f.t. EU-retten.

Efter lokalafdelingens opfattelse bør den nu foreliggende VVM-redegørelse især vurderes i sammenhæng med EF-domstolens nyere praksis, hvorefter forsigtighedsprincippet skal tillægges betydning ved forelæggelse af sager, der kan påvirke Natura-2000-områder (se specielt dommen C-127/02, som i præmisserne 56 og 57 statuerer, at myndighederne, såfremt der måtte være tvivl om et projekts effekter på et områdes integritet, skal *afvise* projektet, idet præmis 59 præcist definerer hvornår tilladelse kan gives: *"This is the case where no reasonable scientific doubt remains as to the absence of such effects."*).

Det nu foreliggende forslag til regionplantillæg 13 vil medføre følgende øgede miljømæssige konsekvenser af relevans for fuglebeskyttelsen i området, som ikke er forenelige med forsigtighedsprincippet, idet der – med VVM-redegørelsens egne ord – netop i bedste fald henstår videnskabelig tvivl om effekterne:

- Det inddragede areal vil blive udvidet til 95 ha, hvoraf en ikke uvæsentlig del fungerer som opvækstområde for fiskeyngel (og dermed fødegrundlag for bl.a. de ternearter, der indgår i udpegningsgrundlaget for de internationale beskyttelsesområder i tilknytning til containerhavnen), ligesom strømforhold og dermed sedimentation og setlingsmuligheder for bl.a. blåmuslinger (fødeobjekt for udpegningsarten Ederfugl) i Fedkrog vil blive påvirket i et omfang, som ikke er tilstrækkeligt belyst ved VVM-en.
- Støjniveauet i Natura-2000-området foreslås f.s.v.a. området nord og øst for lokalhavnen lempet, så det ligger mere end faktor 3 over Miljøstyrelsens vejledning f.s.v.a. 'Særlige naturområder' (således en lempelse fra 40 til 72 dB(A) i dagtimerne (på en logaritmisk skala hvor 10 dB(A) er udtryk for en fordobling af støjniveauet)), og ifølge VVM-en kan det *"på det foreliggende vidensgrundlag (...) ikke udelukkes, at den samlede støjbelastning ved den planlagte udbygning af erhvervsområdet, inkl. et muligt ekstra støjbidrag fra containerhavnen, vil kunne føre til en nedgang i (grå)gæssenes udnyttelse af det pågældende område"* (p. 96f., v.a.), ligesom det ej heller kan udelukkes, *"at støjen knyttet til containerhavnen, kumuleret med støjen fra de eksisterende og øvrige planlagte anlæg i erhvervsområdet, vil kunne påvirke de ynglende vadefugle og terner i det pågældende yngleområde"* (p. 98).
- Antallet af anløb vil blive øget med 125-160 pr. år eller ca. én sejlads mere i døgnet gennem eller nær beskyttelsesområderne, svarende til *yderligere tab af ca. 5.000 fourageringstimer pr. døgn i vinterhalvåret for bl.a. udpegningsarterne Ederfugl og Fløjlsand (beregnet på basis af oplysningerne i VVM-redegørelsen for det oprindelige projekt)*. Det postuleres i den nu foreliggende VVM-redegørelse, at *"sejlads gennem Agersø Sund (...) allerede i dag (har) skabt en 'korridor' gennem fugleforekomsterne, så hovedparten af fuglene er placeret ca. 500 meter fra sejlrenden"* (p. 111). Der ses ikke at være videnskabeligt belæg for denne påstand (tvært

imod viser flytælling, gengivet i den oprindelige VVM-redegørelse forekomster som angivet ovenfor), og i virkeligheden henvises der vel blot til den administrative fastlæggelse af korridoren, som i sin tid skete af bekvemmelighedsgrunde og uden videnskabeligt belæg af nogen art (og derfor dybest set i strid med såvel fuglebeskyttelses- som siden habitatdirektivets udpegnings- og afgrænsningsbestemmelser).

- Sejladserne til lokalhavnen vil ske netop gennem den zone på 65 meter, der i det tidligere forslag blev udlagt som bufferzone ind mod beskyttelsesområdet, og lokalhavnen må ifølge VVM-en ”forventes at forstærke de forstyrrelsesmæssige effekter på fuglelivet i land- og havområderne øst for erhvervsområdet, herunder EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 96. Lokaliseringen på østsiden af containerhavneanlægget betyder, at aktiviteterne i tilknytning til lokalhavnen i form af manøvrerende skibe, losse- og havneaktiviteter samt lys fra køretøjer og projektører, vil være direkte synlige og markante i kystområdet nord og øst herfor. Disse aktiviteter vil måske ikke i sig selv indebære en større forstyrrelse af fuglelivet i dette område, men i kombination med den overordnede støjpåvirkning (fra containerhavnen samt de eksisterende og øvrige planlagte anlæg i erhvervsområdet) kan de have en forstyrrelsesmæssig synergieffekt.” Og videre hedder det: ”Med baggrund i det foreliggende sparsomme vidensgrundlag, må det ud fra en forsigtighedsbetragtning vurderes, at muligheden for, at de pågældende forekomster (trækforekomsterne af fødesøgende grågæs samt yngleforekomsterne af Klyde, Hav- og Dværgterne samt Almindelig Ryle (racen *schinzii*)) vil blive væsentligt påvirket, kan foreligge” (p. 99, v.a.).
- Det øgede antal anløb vil alt andet lige øge koncentrationen af TBT i nærmiljøet, og det kan ifølge VVM-en ”forventes, at den øgede koncentration af TBT omkring havnen kan få negative effekter, også på fuglelivet”, og videre, ”at en betydelig del af de internationale fuglebeskyttelsesinteresser i området har baggrund i forekomsten af marine dykænder. Det er konstateret, at netop muslinge-spisende arter af fugle akkumulerer højere koncentrationer af TBT end fiskespisende fugle, andre fugle og pattedyr” (p. 100).
- Kollisionsfaren – med resulterende olieudslip – øges forholdsmæssigt, men VVM-en synes alene at risikovurdere i hvilket omfang småskibene til lokalhavnen vil støde ind i hinanden, og ikke i de linie- og feader-skibe, der vil begynde at anløbe containerhavnen i anlægsperioden, endsige det stigende antal olietankere (små som store), der nu igen anløber Energi 2’s olieterminal. Denne sejlads med olietankere var der slet ikke taget højde for i den oprindelige VVM, mens den kort nævnes i den nu foreliggende – men helt uden konsekvensvurdering.
- Anlægsfasen vil blive udvidet fra 2 til 10 år med stærkt forøget aktivitet i området, herunder ramning af nu to rækker spuns over minimum to ynglesæsoner, som ved daglig opstart vil give anledning til opskræmning af rugende fugle i naboområderne og dermed øget prædation (hvilket for specielt kolonirugere er problematisk, da der dels vil blive tale om tab af flere generationer yngel, dels vender de adulte fugle det efterfølgende år erfaringsmæssigt ikke tilbage til ynglepladser med ringe ynglesucces). Dette forhold er slet ikke berørt i VVM’en.
- Anvendelse af forurenede jord og restprodukter vil give anledning til udvaskning af bl.a. tungmetaller, bromerede flammehæmmere (hormonlignende), olie- og opløsningsmiddelrester samt persistente organiske forbindelser (”POPs”) fra den forurenede jord og de restprodukter, der nu ønskes anvendt som opfyldningsmateriale, til den lagune, der vil blive dannet inden for spunsvæggene i de 10 anlægsår med fare for akkumulering i småfisk og dermed optag i bl.a. Hav- og Dværgterne, som området er udpeget for at beskytte – eller med VVM’ens ord: ”Det kan på den nuværende baggrund ikke vurderes, hvorvidt de forventede niveauer af kobber og krom vil få skadelige effekter på overlevelse eller reproduktion af de to (...) potentielt berørte ternearter” (p. 87). (VVM’en berører således ikke de øvrige stoffer).

Lokalafdelingen er selvfølgelig opmærksom på, at VVM'en systematisk bagatelliserer samtlige disse usikkerheder, for i det opsummerende afsnit 4.10.2 at konkludere, at der stort set er tale om "ingen" eller en "ikke væsentlig" påvirkning. Spørgsmålet er, om det er udtryk for den korrekte anvendelse af forsigtighedsprincippet. Lokalafdelingen mener nej. Dertil kommer at kriteriet om "ikke væsentlig" påvirkning er en tilsidesættelse af kriteriet i Habitatdirektivets artikel 6.3 således som dette er gennemført i dansk lovgivning i Bek. 477 §6 stk. 2 hvor kriteriet er "forringelse af områdets naturtyper eller levestederne for arterne, eller forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for ..."

I det følgende gives nogle uddybende bemærkninger vedr. hhv. 0-punktsforskydning af VVM, støj og forurening af lagunevand.

Uddybende bemærkninger:

Den hidtidige VVM-redegørelse som 0-scenarie

Efter lokalafdelingens opfattelse var den hidtidige VVM-redegørelse skæmmet af, at konklusioner og baggrundsoplysninger ikke hang sammen, og at redegørelsen ikke i tilstrækkeligt omfang medtog de effekter i beskyttelsesområderne, som containerhavnen og dens drift gav anledning til, og som efterfølgende vejledninger og udmeldinger fra hhv. Skov- og Naturstyrelsen, Kammeradvokaten og Miljøministeriet netop har betonet vigtigheden af at medtage, når projekter skal vurderes.

Ved at anvende den tidligere VVM-redegørelse som 0-scenarie, gør amtsrådet sig skyldig i en systematisk "nul-punktsforskydning" og dermed et salamtaktisk anslag mod de internationale beskyttelsesbestemmelser, som påhviler området. Dette er særlig beklageligt, fordi amtsrådet er den eneste instans, som kan løfte dette internationale ansvar, så længe den danske stat kun fodsløbende gennemfører implementerende lovgivning, der hverken er opdateret endsige kodificeret i f.t. domspraksis.

Foreningen gav i sin tid udtryk for, at konklusionen i den daværende VVM-redegørelse, som postulerede, at der ikke ville være nævneværdige påvirkninger af fuglelivet i beskyttelsesområderne fra den planlagte containerhavn, ikke syntes at have sammenhæng med de faktiske konstateringer af påvirkninger, som kunne tolkes ud af selv samme VVM-redegørelse. Det påpegedes således, at en række i redegørelsen dokumenterede påvirkninger hverken hver især og da slet ikke sammenlagt kunne karakteriseres som "ikke-væsentlige" påvirkninger af fuglelivet, endsige som forhold, der fremmer beskyttelsen af området, hvilket sidste som bekendt er forudsætningen for at kunne meddele tilladelser til indgreb i eller ved områder omfattet af Ramsarkonventionen.

Der pegedes eksplicit på følgende forhold, som uomtvisteligt ville påvirke fuglelivet i negativ retning:

- En forøgelse af forstyrrelsen af havdykænder i vinterhalvåret som følge af øget besejling, der jf. VVM-redgørelsen vil bortskræmme i størrelsesordenen 5000 Ederfugle, Sortænder, Havlitter og Fløjlsænder gennemsnitlig 1 time fra deres fourageringsområder 4 gange i døgnet (svarende til 20.000 fourageringstimer, der tabes i døgnet), idet opmærksomheden henledes på at bl.a. Ederfugl og Fløjlsand indgår i udpegningsgrundlaget f.s.v.a. EF-fuglebeskyttelsesområdet,

- En potentiel reduktion i ynglebestandene i nærområdet af såvel bilag-I-arter i EF-Fuglebeskyttelsesdirektiv (herunder Klyde, Hav-, Split- og ikke mindst Dværgterne) som danske rødlistearter,
- En forøgelse af TBT-bidraget med faktor 6 (med notorisk påvirkning af snegle- og muslingebestandenes reproduktionsevne og dermed fødegrundlaget for bl.a. de dykandearter, som indgår i udpegningsgrundlaget),
- En beregnet kollisionsfare med væsentlige olieudslip på 1 pr. 125. år,
- En øgning af støjbelastningen i døgn drift til mere end 60 dB i beskyttelsesområderne,
- En inddragelse af 80 ha kystnært havområde, domineret af ålegræsvegetation og kendt som yngel- og opvækstområde for fladfisk, og i øvrigt beliggende klos op ad beskyttelsesområdet,
- Negativ påvirkning af blåmuslinge ynglens setlingsmuligheder i beskyttelsesområdet (Fedkrog) (og dermed forringelse af Ederfuglens fourageringsmuligheder for såvel yngle- som rastebestande),
- Etablering af en jernbane gennem internationale beskyttelsesområder (hvilket er i klar modstrid med forbudsbestemmelsen i bekendtgørelsen om administration m.v. af internationale naturbeskyttelsesområder).

Set under ét fandt lokalafdelingen at effekten på fuglelivet ville være klart negativ, også langt ind i beskyttelsesområderne, og lokalafdelingen gjorde allerede i forbindelse med sit høringssvar vedr. det oprindelige forslag opmærksom på de mange tilsidesættelser af intentionerne i Miljø- og energiministeriets dagældende bekendtgørelse nr. 782 af 1. november 1998 om afgrænsning og administration af internationale beskyttelsesområder, som det daværende forslag var udtryk for.

Herunder påpegede lokalafdelingen, at også indgreb uden for beskyttelsesområderne, der som det forelagte har tydelige effekter inden for beskyttelsesområderne, skal behandles restriktivt.

Dette er siden hen blevet bekræftet gennem Skov- og Naturstyrelsens vejledning fra 2001 om administration af internationale beskyttelsesområder.

Jf. vejledningens afsnit 5.1 gælder - præcis som DOF-Vestsjælland postulerede tilbage i juni 2000 - bestemmelsen om pligt til konsekvensvurdering i f.t. beskyttelsesområder også for projekter, der ligger uden for beskyttelsesområder, men som har effekt inden for disse, eller som det hedder... ” som ved deres realisering kan få afledte konsekvenser, der direkte forringer områderne eller medfører forstyrrelser med betydelige konsekvenser for de arter, som områderne er udpeget for at beskytte. Det vil sige, at kravet om vurdering af konsekvenser i en række tilfælde også gælder for planer, der kun omfatter arealer udenfor de beskyttede områder.”

Og videre...

”Der kan ikke gives præcise retningslinier for, hvornår kravet om konsekvensvurdering skal opfyldes for planer uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde. Det er nødvendigt at foretage en konsekvensanalyse af en plan, når denne kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt, og der kan forudses en umiddelbar forringelses- eller forstyrrelseeffekt på et beskyttet område. Det vil normalt være tilfældet, når der er tale om et projekt, der planlægges gennemført i umiddelbar tilknytning til eller relativt tæt ved beskyttelsesområdet.

Det er ikke muligt at opstille en udtømmende liste over planer og afgørelser, der vedrører forhold udenfor et beskyttet område, men som har betydelige konsekvenser ind i området. Det er heller ikke muligt at give en anvisning på, i hvilken afstand fra beskyttelsesområdet, kravet om konsekvensvurdering gælder. Det afhænger af den konkrete aktivitet, og er derfor op til en vurdering i den konkrete sag.”

Hertil kommer, at Miljøministeriet i 2002 i ”Overblik over de statslige interesser i regionplanrevision 2005” (som amtsrådet vel næppe kan sidde overhørig, endskønt nærværende regionplantillæg godt nok angår den forrige regionplan), eksplicit (side 34) anfører, at der eksisterer en statslig interesse i, ”at sikre – eller genoprette – en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som de internationale naturbeskyttelsesområder er udpeget for at beskytte” (dvs. også i at sikre en gunstig bevaringsstatus for de fuglearter, der er omfattet af EF-Fuglebeskyttelsesdirektiv, specielt sådanne arter, der udgør udpegningsgrundlag for givne beskyttelsesområder). Udsagnet skal ses i klar forlængelse af den af Kammeradvokaten i efteråret 2002 fremsatte dybtgående analyse af Danmarks forpligtelser ved implementering af habitatdirektivet og herunder det entydige krav om iværksættelse af positive foranstaltninger – d.v.s. aktive forvaltning netop for at sikre en gunstig bevaringsstatus.

Støj:

Det nu foreliggende forslag til miljøgodkendelse indebærer tilladelse til, at ’Anlægsarbejdet BGT’ og lokalhavnen vil kunne give anledning til et støjniveau i det tilgrænsende Natura-2000-område på 72/65/60 dB(A), mens Miljøstyrelsens vejledning anbefaler en støjgrænse i ’Særlige naturområder’ på 40/35/35 dB(A). Den logaritmiske opbygning taget i betragtning er der således tale om lempelser på godt og vel faktor 3 i dagtimerne, faktor 3 om aftenen og på søndage og faktor ca. 2,5 om natten.

Amtsrådets forslag til VVM anser denne lempelse for uvæsentlig, hvilket unægtelig bringer amtsrådet ud i svare håndhævelsesproblemer i f.m. ikrafttrædelsen af ændringen af Naturbeskyttelsesloven pr. 1. oktober 2004. Ifølge denne er enhver grundejer i Natura-2000-områder pligtig at anmelde bl.a. aktiviteter, der kan give anledning til væsentlige støjgener. Med udmelding af et væsentlighedskriterium, der åbenbart anser overskridelser af de vejledende grænseværdier med mere end faktor 3 som ’uvæsentlige’, synes amtsrådet at have forskertset enhver chance for nogensinde at dæmme op for støjforurening i det åbne land i almindelighed og i Natura-2000-områder i særdeleshed.

Forurening af lagune-vand

Den nu foreliggende VVM-redegørelse og forslaget til miljøgodkendelse opstiller nogle udvaskningsscenerier og resulterende koncentrationsvurderinger for kobber og krom i de midlertidige bassiner, der vil opstå inden for spunsvæggene.

Det anføres, at dette vand vil blive pumpet urensset ud, indtil visse grænseværdier nås, hvorefter det vil blive rensset ned til disse.

Det vand, som står i de midlertidige bassiner, må vel imidlertid forventes at gennemløbe de koncentrationskurver, der fremgår af scenarierne, og det synes ikke tilstrækkeligt dokumenteret, hvilke koncentrationer det vil kunne føre til i f.eks. de hundestejler, som måtte overleve i lagunerne, og som vil være oplagte fødeobjekter for Hav- og Dværgterne (som specielt i hårdt vejr må

formodes at ville ty til lagunerne), ligesom det ej heller vurderes, hvilke koncentrationer det så kan føre til i fuglene og ikke mindst i disses yngel.

VVM-en må således betragtes som mangelfuld på dette område, ligesom den alene medtager kobber og krom, mens de øvrige stoffer, der kan forekomme i den forurenede jord og restprodukterne, vel også må opkoncentreres i fisk m.v.

Endelig nævnes det slet ikke, at POP-forordningen statuerer forbud mod genanvendelse af affaldsprodukter, der måtte indeholde POP's (idet der forvarsles særlige grænseværdier herfor inden udgangen af 2006 – indtil da må detektionsgrænsen formelt set være gældende). Godkendelsen burde som minimum henvise til forordningen, selv om den umiddelbart har lovs kraft. Forbuddet vil principielt kunne begrænse faren for udvaskning af POP's til lagunevandet effektivt, men det forudsætter selv sagt, at det håndhæves, herunder gennemføres også i godkendelsen og tilsynet med dens overholdelse.

DOF-Vestsjælland stiller sig gerne til disposition med yderligere oplysninger og informationer om ønsket, og håber, at den hermed videregivne domspraksis vil blive inddraget i den videre vurdering af projektets lovlighed, inden der meddeles endelig VVM-godkendelse, miljøgodkendelse og tillæg til regionplan.

Med venlig hilsen

Magnus Bang Hansen
fmd. f. DOF-Vestsjælland
Møllebakken 16
4400 Kalundborg

Bilag:

Oversigter over EF-domstolsafgørelser (domme og forslag til afgørelser), hvori indgår overvejelser vedr. Habitatdirektivet og Fuglebeskyttelsesdirektivet, hentet på EF-domstolens hjemmeside, <http://www.curia.eu.int>, den 8. november 2004 (klik på 'Retspraksis'/'Søgning i retspraksis'/'Søgeformular' og indtast her på skift de respektive direktiv-numre (Habitat: 92/43 og Fuglebeskyttelse: 79/409) i rubrikken 'Søgeord').

F.s.v.a. Fuglebeskyttelsesdirektivet er tillige gennemført en søgning efter ældre domme på EU's lovgivningsside, <http://europa.eu.int/eur-lex/>, ligeledes den 8. november 2004 (klik på 'Lovgivning' og indtast år og nummer (1979/409), klik på 'Søg'/'More Info' og rul ned til 'Domstolsdom, som berører retsaken'). Domme, der allerede var fundet på *Curia*, er udeladt.

En tilsvarende søgning f.s.v.a. habitatdirektivet gav ingen nye domme i f.t. *Curia*-søgningen.

I den elektroniske version, der er tilgået amtet, kan de anførte links aktiveres direkte.

Der forekommer selvklart en række gengangere i de to lister, eftersom begge direktiver som oftest er i spil i de sager, der er truffet afgørelser i. Hertil kommer, at en række sager er af perifer karakter i relation til regionplantillægget, men lokalafdelingen har ikke følt sig kompetent til at gennemføre en systematisk udvælgelse, hvilket da formelt set også må være den kompetente myndigheds opgave.

Oversigt over afsagte domme og forslag til afgørelser ved EF-domstolen, hvori indgår overvejelser vedr. Habitatdirektivet (kronologisk med nyeste først):

Sag		Dato	Parter	Emne
C-127/02	Dom	2004-09-07	Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee og Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-87/02	Dom	2004-06-10	Kommissionen / Italien	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-117/02	Dom	2004-04-29	Kommissionen / Portugal	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-127/02	Forslag til afgørelse	2004-01-29	Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee og Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-209/02	Dom	2004-01-29	Kommissionen / Østrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-434/01	Dom	2003-11-06	Kommissionen / Royaume-Uni	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-72/02	Dom	2003-06-24	Kommissionen / Portugal	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-143/02	Dom	2003-03-20	Kommissionen / Italien	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-240/00	Dom	2003-03-06	Kommissionen / Finland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-72/02	Forslag til afgørelse	2003-03-06	Kommissionen / Portugal	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-415/01	Dom	2003-02-27	Kommissionen / Belgien	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-75/01	Dom	2003-02-13	Kommissionen / Luxembourg	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-378/00	Dom	2003-01-21	Kommissionen / Parlamentet og Rådet	Regler for institutionerne
C-143/02	Forslag til afgørelse	2003-01-09	Kommissionen / Italien	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-324/01	Dom	2002-12-05	Kommissionen / Belgien	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-415/01	Forslag til afgørelse	2002-11-07	Kommissionen / Belgien	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-378/00	Forslag til afgørelse	2002-10-03	Kommissionen / Parlamentet og Rådet	Regler for institutionerne
C-324/01	Forslag til afgørelse	2002-09-12	Kommissionen / Belgien	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-202/01	Forslag til afgørelse	2002-06-27	Kommissionen / Frankrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-117/00	Dom	2002-06-13	Kommissionen / Irland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-474/99	Dom	2002-06-13	Kommissionen / Spanien	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-240/00	Forslag til afgørelse	2002-04-25	Kommissionen / Finland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-117/00	Forslag til afgørelse	2002-03-07	Kommissionen / Irland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse

C-474/99	Forslag til afgørelse	2002-03-07	Kommissionen / Spanien	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-103/00	Dom	2002-01-30	Kommissionen / Grækenland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-75/01	Forslag til afgørelse	2002-01-29	Kommissionen / Luxembourg	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-62/00	Forslag til afgørelse	2002-01-24	Marks & Spencer	Fiskale bestemmelser
C-103/00	Forslag til afgørelse	2001-10-25	Kommissionen / Grækenland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-220/99	Dom	2001-09-11	Kommissionen / Frankrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-67/99	Dom	2001-09-11	Kommissionen / Irland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-71/99	Dom	2001-09-11	Kommissionen / Tyskland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-67/99	Forslag til afgørelse	2001-05-03	Kommissionen / Irland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-374/98	Dom	2000-12-07	Kommissionen / Frankrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-371/98	Dom	2000-11-07	First Corporate Shipping	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-230/98	Dom	2000-05-18	Schiavon Silvano	Handelspolitik
C-256/98	Dom	2000-04-06	Kommissionen / Frankrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-371/98	Forslag til afgørelse	2000-03-07	First Corporate Shipping	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-374/98	Forslag til afgørelse	2000-02-15	Kommissionen / Frankrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-96/98	Dom	1999-11-25	Kommissionen / Frankrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-392/96	Dom	1999-09-21	Kommissionen / Irland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-256/98	Forslag til afgørelse	1999-09-16	Kommissionen / Frankrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-166/97	Dom	1999-03-18	Kommissionen / Frankrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-67/97	Dom	1998-12-03	Bluhme	Frie varebevægelser
C-83/97	Dom	1997-12-11	Kommissionen / Tyskland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-329/96	Dom	1997-06-26	Kommissionen / Grækenland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse

Oversigt over afsagte domme og forslag til afgørelser ved EF-domstolen, hvori indgår overvejelser vedr. Fuglebeskyttelsesdirektivet (kronologisk med nyeste først):

Sag		Dato	Parter	Emne
C-127/02	Dom	2004-09-07	Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee og Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-127/02	Forslag til afgørelse	2004-01-29	Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee og Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-209/02	Dom	2004-01-29	Kommissionen / Østrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-182/02	Dom	2003-10-16	Ligue pour la protection des oiseaux m.fl.	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-72/02	Dom	2003-06-24	Kommissionen / Portugal	Miljø- og forbrugerbeskyttelse

C-143/02	Dom	2003-03-20	Kommissionen / Italien	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-378/01	Dom	2003-03-20	Kommissionen / Italien	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-240/00	Dom	2003-03-06	Kommissionen / Finland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-72/02	Forslag til afgørelse	2003-03-06	Kommissionen / Portugal	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-415/01	Dom	2003-02-27	Kommissionen / Belgien	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-75/01	Dom	2003-02-13	Kommissionen / Luxembourg	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-378/01	Forslag til afgørelse	2002-12-12	Kommissionen / Italien	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-324/01	Dom	2002-12-05	Kommissionen / Belgien	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-202/01	Dom	2002-11-26	Kommissionen / Frankrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-415/01	Forslag til afgørelse	2002-11-07	Kommissionen / Belgien	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
T-13/99	Dom	2002-09-11	Pfizer Animal Health / Rådet	Landbrug
T-70/99	Dom	2002-09-11	Alpharma / Rådet	Landbrug
C-202/01	Forslag til afgørelse	2002-06-27	Kommissionen / Frankrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-117/00	Dom	2002-06-13	Kommissionen / Irland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-240/00	Forslag til afgørelse	2002-04-25	Kommissionen / Finland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-117/00	Forslag til afgørelse	2002-03-07	Kommissionen / Irland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-75/01	Forslag til afgørelse	2002-01-29	Kommissionen / Luxembourg	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-510/99	Dom	2001-10-23	Tridon	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-220/99	Dom	2001-09-11	Kommissionen / Frankrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-67/99	Dom	2001-09-11	Kommissionen / Irland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-71/99	Dom	2001-09-11	Kommissionen / Tyskland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-159/99	Dom	2001-05-17	Kommissionen / Italien	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-67/99	Forslag til afgørelse	2001-05-03	Kommissionen / Irland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-159/99	Forslag til afgørelse	2001-02-15	Kommissionen / Italien	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-510/99	Forslag til afgørelse	2001-02-06	Tridon	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-374/98	Dom	2000-12-07	Kommissionen / Frankrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-38/99	Dom	2000-12-07	Kommissionen / Frankrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-371/98	Dom	2000-11-07	First Corporate Shipping	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-38/99	Forslag til afgørelse	2000-09-14	Kommissionen / Frankrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-214/98	Forslag til afgørelse	2000-06-06	Kommissionen / Grækenland	Landbrug
C-256/98	Dom	2000-04-06	Kommissionen / Frankrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-371/98	Forslag til afgørelse	2000-03-07	First Corporate Shipping	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-374/98	Forslag til afgørelse	2000-02-15	Kommissionen / Frankrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-96/98	Dom	1999-11-25	Kommissionen / Frankrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-307/98	Forslag til afgørelse	1999-10-28	Kommissionen / Belgien	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-392/96	Dom	1999-09-21	Kommissionen / Irland	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-256/98	Forslag til afgørelse	1999-09-16	Kommissionen / Frankrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-166/97	Dom	1999-03-18	Kommissionen / Frankrig	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
C-67/97	Dom	1998-12-03	Bluhme	Frie varebevægelser
C-3/96	Dom	1998-05-19	Kommissionen / Nederlandene	Miljø- og forbrugerbeskyttelse
T-610/97_1	Kendelse	1998-03-03	Fangel / Rådet	Regler for institutionerne

Supplerende liste over ældre domstolsdomme, som berører EF-Fuglebeskyttelsesdirektivet (kronologisk, nyeste domme *til sidst* – lokaliseret på EU's lovgivningsside, Eur-lex):
traktatbrudssag..... [685J0236](#)

traktatbrudssag.....	685J0247
traktatbrudssag.....	685J0252
traktatbrudssag.....	685J0262
traktatbrudssag.....	685J0412
traktatbrudssag.....	687J0339
traktatbrudssag.....	688J0288
A04.....: traktatbrudssag.....	689J0057
traktatbrudssag.....	689J0157
Fortolket ved.....	689J0169
traktatbrudssag.....	689J0334
A04.....: traktatbrudssag.....	690J0355
traktatbrudssag.....	691J0075
traktatbrudssag.....	692J0345
A07P4.....: Fortolket ved.....	692J0435
A09.....: Fortolket ved.....	694J0118
Fortolket ved.....	694J0149
Fortolket ved.....	694J0202
A04P1.....: Fortolket ved.....	695J0044
A04P2.....: Fortolket ved.....	695J0044
Fortolket ved.....	696J0010

Referencer

Nyttige links:

[DOFs natursyn og –politik \(vedtaget på repræsentantskabsmødet i november 2005\)](#)

[DOFs 'fugleleksikon' med detaljerede oplysninger om beskyttelsesstatus m.v.](#)

[DOFs DATSY-projekt \(med beskrivelse af status og trusselsbillede for truede og sjældne danske ynglefugle\)](#)

'Fugleperspektiv på Landdistriktsprogrammet', DOF 2005 (indeholder bilag med oversigt over alle 'listede' fuglearter og deres status/behov.

http://www.dof.dk/pdf/Div/fugleperspektiv_landdistriktsprogram.pdf

Miljøportalen, arealdata på kort, Vestsjællands amt:

<http://kort.arealinfo.dk/cbkort?profile=vestsjaelland>

Regionplanen for Vestsjællands amt (gælder fortsat som landplandirektiv, indtil kommunerne har vedtaget nye kommuneplaner, og vil være synlig på www.vestamt.dk 2007 og med):

<http://www.vestamt.dk/natur/default.asp?FolderID=46>

[Naturklagenævnets hjemmeside \(klageregler, væsentlige hensyn m.v.\):](#)

Om Natura 2000 (på Skov- & Naturstyrelsens hjemmeside):

<http://www.skovognatur.dk/Emne/Natura2000/>

Udpegningsgrundlag for (bl.a.) vestsjællandske fuglebeskyttelsesområder:

http://www.skovognatur.dk/Emne/Natura2000/Fuglebeskyttelse/Udpegningsgrundlag/Liste_90_113.htm

DK-kort med alle fuglebeskyttelsesområder, hvorfra det er muligt at klikke sig ind på detaljerede kort over hvert område:

http://www.skovognatur.dk/Emne/Natura2000/Kort/jpg_kort/

Kriterier for gunstig bevaringsstatus (også fugle – klik på faneblad 'Fugle'):

http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrappporter/rapporter/FR457_2udg_www.pdf

Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet:

http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrappporter/rapporter/FR462.PDF

Beskrivelse af danske fuglearter, omfattet af Natura 2000:

http://www.skovognatur.dk/Emne/Natura2000/arter_fugle/

[Officielle danske 'Rødliste' \(fugle\)](#)

Den tidligere danske 'Gulliste' (fugle). Listens officielle status er i dag uafklaret.

Lovgivning

Lov om naturbeskyttelse (kaldet 'naturbeskyttelsesloven' eller 'NBL')

[Oversigt over alle regler i medfør af naturbeskyttelsesloven \(incl. loven\)](#)

[Skov- og Naturstyrelsens omtale af loven](#)

[Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse](#)

[Bekendtgørelse om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Skov- og Naturstyrelsen og Miljøministeriets miljøcentre](#)

[Bekendtgørelse om beskyttede naturtyper](#)

[Vejledning om NBL](#)

[Bekendtgørelse om bygge- og beskyttelseslinjer](#)

[Bekendtgørelse om anmeldelsesordningen efter naturbeskyttelseslovens § 19 b og skovlovens § 17](#)

Lister over anmeldelsespligtige aktiviteter (ud over gældende regler) indenfor Natura 2000-områder i hhv. åbent land ([bilag 2 til Nbl](#)) og skov ([bilag 1 til Skovloven](#)).

[Bekendtgørelse om pleje af fredede arealer, om tilsyn og om indberetninger](#)

[Bekendtgørelse om genopretning af vådområder](#)

[Bekendtgørelse om kommunalbestyrelsens beføjelser ved genopretning af vådområder](#)

[Bekendtgørelse om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet \(VVM\) i medfør af lov om planlægning](#)

[Bekendtgørelse om offentlighedens adgang til at færdes og opholde sig i naturen](#)

[Bekendtgørelse om gebyr for indbringelse af klager for Naturklagenævnet](#)

[Bekendtgørelse om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder \(EF-fuglebeskyttelsesområder, EF-habitatområder og Ramsarområder\)](#)

[Bekendtgørelse om ikrafttræden for Vestsjællands Amt af strandbeskyttelseslinjen og af forskellige bestemmelser i naturbeskyttelsesloven](#)

Lov om miljøbeskyttelse

[Miljøbeskyttelsesloven](#)

[Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed](#)

Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

[Skov- og naturstyrelsens omtale af loven](#)

[Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug](#)

[Skov- og naturstyrelsens uddybende omtale af de nye regler](#)

Miljømålsloven

[Skov- og naturstyrelsens omtale af loven](#)

[Skov- og Naturstyrelsens uddybende omtale af Natura-2000- og Vand-planlægningen.](#)

[Lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder \(miljømålsloven\)](#)

[Vejledning om administration af internationale naturbeskyttelsesområder](#)

[Bekendtgørelse om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder \(EF-fuglebeskyttelsesområder, EF-habitatområder og Ramsarområder\)](#) (udstedt med hjemmel i NBL, men angår Natura-2000-områder og adm. af NBL m.v. indenfor disse)

Lov om planlægning

[Lov om planlægning](#)

Bemærk også, at Miljøministeriet har udstedt en særlig [Vejledning om landzoneadministration](#) til kommunerne i f.m., at de allerede i 2004 fik overdraget landzone-kompetencen. Opmærksomheden skal især henledes på vejledningens afsnit 1.2.3., som beskriver, hvorledes regionplanen og naturhensynet skal tillægges betydning ved administrationen.

Beskyttelse af stendiger

[Bekendtgørelse om beskyttede sten- og jorddiger og lignende \(efter museumsloven\)](#)

Vandløbsloven

[Skov- og Naturstyrelsens omtale af loven](#)

[Oversigt over alle regler i medfør af vandløbsloven \(incl. loven\)](#)

Råstofloven

[Skov- og Naturstyrelsens omtale af råstofloven](#)

[Oversigt over alle regler i medfør af råstofloven \(incl. selve loven\)](#)